

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1952

Vyhlásené: 29.04.1952 Časová verzia predpisu účinná od: 29.04.1952 do: 30.06.1966

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

14.

Vládne nariadenie

zo dňa 8. apríla 1952

o nižších zdravotníckych pracovníkoch.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 4 ods. 1 zákona č. 170/1950 Sb., o zdravotníckych povolaniach:

§ 1.

(1) Úlohou nižších zdravotníckych pracovníkov je spolupracovať pri zabezpečovaní riadneho poskytovania verejnej starostlivosti o zdravie človeka tým, že svedomite vykonávajú pod vedením ostatných zdravotníckych pracovníkov pomocné zdravotné služby.

(2) Nižší zdravotnícki pracovníci sú: zubné inštrumentárky, kúpeľníci, sanitárky a sanitári, sadrovníci, dezinfektori a pomocní prehliadači mäsa; tento okruh nižších zdravotníckych pracovníkov možno vykonávacími predpismi prispôbovať potrebám štátnej zdravotnej starostlivosti.

§ 2.

Zubné inštrumentárky asistujú zubným lekárom a dentistom v práci pri kresle; pritom najmä aj čistia a sterilizujú nástroje a pomôcky a zodpovedajú za ich udržovanie, vedú záznamy o ošetrovaných, zásobníky spotrebného materiálu a výkazy práce; môžu tiež podľa pokynov lekára vykonávať fyzikálno-terapeutické úkony potrebné pri ošetrovaní chrupu a pomáhať pri zhotovovaní röntgenových snímok.

§ 3.

Kúpeľníci pracujú pod vedením stredných zdravotníckych pracovníkov v zdravotníckych ústavoch, v ktorých sa poskytujú liečebné kúpele; najmä pripravujú kúpele a lôžka, starajú sa o čistotu zariadení na podávanie kúpeľov každého druhu, starajú sa o bielizeň, dopravujú nemocných neschopných pohybu a pomáhajú im pri kúpeľoch; dbajú pritom na plnenie všetkých pokynov lekára a na bezpečnosť nemocných.

§ 4.

Sanitárky a sanitári vykonávajú v zdravotníckych zariadeniach pomocné zdravotnícke práce pod vedením stredného alebo vyššieho zdravotníckeho pracovníka, a to najmä:

1. na lôžkových a ambulantných oddeleniach ústavov: sanitárky čistia a dezinfikujú ošetrovateľské pomôcky, pripravujú obväzový materiál, obstarávajú povrchové upratovanie v izbách nemocných, starajú sa o bielizeň, pomáhajú pri vykonávaní liečebných úkonov, sprevádzajú nemocných na rôzne vyšetrenia, obstarávajú pochôdzky súvisiace s určením

diagnózy a liečením nemocného a prijímajú a vydávajú veci nemocných, alebo prinášajú jedlo a konajú práce spojené s prevádzkou prípravnej kuchyne, včítane umývania riadu; sanitári konajú fyzicky namáhavejšie práce toho istého druhu, najmä prevádzajú a ukladajú nepohyblivých nemocných, pomáhajú pri ich ošetrovaní, odvážajú zomretých a prenášajú ťažšie predmety;

2. v laboratóriách: sanitárky čistia a udržujú laboratórne zariadenia, prístroje a sklá a pomáhajú pri jednoduchých laboratórnych úkonoch; vykonávajú pomocné práce v zubných laboratóriách; majú na starosti drobné pokusné zvieratá a pomáhajú pri odbere ich krvi, pri očkovaní, pri pitve a pri odbere, uschovávaní a odosielaní tkaní na vyšetrenie; sanitári konajú fyzicky namáhavejšie práce rovnakého druhu, najmä pri väčších pokusných zvieratách;
3. v pitevniach sanitári prejímajú mŕtvolu, starajú sa o ich uloženie v ústave a pripravujú ich na pitevný stôl; očisťujú ich po pitve, pomáhajú pri ich ukladaní do rakiev a vydávajú ich; čistia a udržujú pitevné prístroje a nástroje, zariadenia pitevni a ich priestorov.

§ 5.

Sadrovníci pracujú pod vedením lekára v zdravotníckych zariadeniach; najmä zhotovujú sadrové ovínadlá, korzety, spičky a lôžka, upravujú postele do rôznych polôh, stavajú a upravujú extenčné a závesové zariadenia pre ortopedickú liečbu, snímajú sadrové obvazy a pripravujú nemocných na röntgenové kontroly.

§ 6.

Dezinfektori pracujú pod vedením orgánov hygienickej a protiepidemickej služby a podľa príslušných smerníc; ich úloha spočíva najmä v tom, že

1. v teréne vykonávajú dezinfekciu budov, priestorov a zariadení a dozerajú na vykonávanie nariadených opatrení proti prenosným nemociam; vykonávajú dezinfekciu studní a iných vodných zdrojov podľa daných pokynov;
2. v zdravotníckych ústavoch vykonávajú okrem toho odhmyzovanie osôb a vecí a dezinfekciu šiat, bielizne a iných predmetov, obsluhujú prístroje pre fyzikálnu a chemickú dezinfekciu a starajú sa o ich údržbu, obsluhujú čistiace stanice odpadových vôd ústavu a zodpovedajú za ich prevádzku.

§ 7.

Pomocní prehliadači mäsa pomáhajú podľa príslušných predpisov a podľa pokynov veterinárnych lekárov najmä pri vyšetrovaní jatočných zvierat a mäsa, pri pozastavení mäsa a jeho úprave alebo odstraňovaní a pri dozore na sber vedľajších jatočných výťažkov a na čistotu a vykonávanie dezinfekcie na bitúnku; označujú na mäse výsledok posúdenia, pomáhajú pri vedení záznamu o prehliadke zabitých zvierat alebo dovezeného mäsa a pri zdravotnej kontrole požívateľín živočíšneho pôvodu, zvlášte mäsových výrobkov.

§ 8.

Nižšie zdravotnícke povolanie môže vykonávať osoba, ktorá je na toto povolanie telesne a duševne spôsobilá, občiansky bezúhonná, a ktorá preukáže určené odborné znalosti.

§ 9.

Aby nižší zdravotnícki pracovníci mohli riadne plniť svoje úlohy a zdokonaľovať svoju pracovnú úroveň, zúčastňujú sa na ďalšom školení a výcviku. Školenie a výcvik vedú krajské národné výbory podľa smerníc Ministerstva zdravotníctva.

§ 10.

Pôsobisko nižších zdravotníckych pracovníkov určuje a mení okresný národný výbor podľa smerníc krajského národného výboru tak, aby bolo v súlade so štátnym národohospodárskym plánom. Ak ide o premiestenie nižšieho zdravotníckeho pracovníka na pôsobisko v inom okrese - s výnimkou prípadov, keď toto premiestenie bolo zúčastnenými okresnými národnými výbormi dohodnuté - alebo ak to vyžaduje dôležitý všeobecný zdravotný záujem, určuje jeho pôsobisko krajský národný výbor po vypočutí zúčastnených okresných národných výborov.

§ 11.

Okresný, poprípade krajský národný výbor môže uložiť nižšiemu zdravotníckemu pracovníkovi pri určení pôsobišťa alebo kedykoľvek neskoršie určitý pracovný záväzok v odbore štátnej zdravotnej starostlivosti, a ak to vyžaduje dôležitý všeobecný zdravotný záujem, aj osobitné úlohy na čas mimoriadnej potreby.

§ 12.

O náhradách za výdavky, ktoré vzniknú nižším zdravotníckym pracovníkom prevzatím povinností uložených im podľa zákona o zdravotníckych povolaniach a predpisov vydaných podľa neho, platia predpisy o náhradách cestovných, sťahovacích a iných výdavkov, poprípade predpisy o náhradách výdavkov účastníkom školenia.

§ 13.

Ustanovenia §§ 10 až 12 sa nevzťahujú na nižších zdravotníckych pracovníkov brannej moci, Sboru národnej bezpečnosti a Sboru väzenskej stráže a na dezinfektorov, ktorí sú zamestnancami podnikov verejnej dopravy.

§ 14.

(1) Bližšiu úpravu výkonu povolania nižších zdravotníckych pracovníkov, s výnimkou nižších zdravotníckych pracovníkov brannej moci, Sboru národnej bezpečnosti a Sboru väzenskej stráže, ako i prispôsobovanie ich okruhu potrebám štátnej zdravotnej starostlivosti vykonáva Ministerstvo zdravotníctva po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a v súčinnosti s jednotnou odborovou organizáciou; najmä vydáva podrobnejšie predpisy

- a) o úlohách a rozsahu činnosti jednotlivých skupín nižších zdravotníckych pracovníkov,
- b) o odborných znalostiach potrebných na výkon povolania nižších zdravotníckych pracovníkov a o ich ďalšom školení a výcviku.

(2) Bližšiu úpravu výkonu povolania nižších zdravotníckych pracovníkov Sboru národnej bezpečnosti a Sboru väzenskej stráže vykonávajú ministerstvá národnej bezpečnosti a spravodlivosti po dohode s Ministerstvom zdravotníctva.

§ 15.

Opatrenia urobené vo shode s ustanoveniami tohto nariadenia pred jeho účinnosťou platia ako opatrenia urobené na jeho vykonanie.

§ 16.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonávajú ho ministri zdravotníctva, národnej obrany, národnej bezpečnosti a spravodlivosti po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Bacílek v. r.

arm. gen. Dr. Čepička v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Rais v. r.

